

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Letošnja tržna gibanja

Povpraševanju po pohištvu je bilo v zadnjih treh, štirih letih izredno veliko. Tako lahko trdimo, da je bila od leta 1969 za prodajo naših izdelkov na domačem trgu zelo ugodna konjunktura. Jugoslovanski proizvajalci pohištva smo to povpraševanje zadovoljili tako, da smo zelo hitro povečali obseg proizvodnje, še posebej pa zato, ker je inflacija stroškov močno pritiskala na proizvodnjo in je proizvodnja zmanjševala proizvodne stroške tudi s povečanim fizičnim obsegom proizvodnje. Posebno je bilo to značilno za zadnji dve leti, ko je zaradi zamrznjenih cen končnih izdelkov ostala to edina oblika za zniževanje proizvodnih stroškov. Tako je v zadnjih dveh letih v jugoslovanskem merilu fizični obseg proizvodnje narasel za 31 %, čeprav je bil s srednje-ročnim programom planiran 29% za tri leta. V zadnjih dveh letih smo govorili tudi o pregretem gospodarstvu ravno na podlagi takih gibanj.

Priča smo naporom celotne družbe, da se zaustavijo negativna gibanja v jugoslovanskem gospodarstvu, katerih rezultat so stabilizacijski ukrepi zveznega izvršnega sveta lani, posebej pa še letos. Ti ukrepi imajo poleg drugega tudi namen, zmanjševati vse oblike porabe, predvidene z ekonomsko politiko za letošnje leto, imajo pa poleg pozitivnih rezultatov tudi negativne. Osebnostna poraba se je namreč občutno zmanjšala in je zato močno upadla prodaja predvsem izdelkov trajnejše vrednosti (pohištvo, gospodinjski stroji, televizorji in drugo). Na zmanjšano povpraševanje so prav gotovo vplivali večji življenjski stroški — predvsem prehrane, zmanjševanje realnih osebnih dohodkov, ki so v prvih treh mesecih letos manjši za ok. 4 odstotke in seveda tudi zamrznitev osebnih dohodkov dela zaposlenih (okoli 25 odstotkov) v neproizvodnih organizacijah in družbeno-političnih službah.

Izredno zaskrbljujoča je tudi investicijska poraba, saj je gospodarstvo v situaciji, ko ni sposobno opravljati niti enostavne reprodukcije, kaj šele razširjene. Nastal je tudi določen zastoj, ki je bolj trenutnega značaja, v stanovanjski izgradnji, kar vse za-

viralno deluje na področju porabe.

Prav gotovo je bil cilj ekonomske politike zavreti porabo na domačem trgu. Takšna gibanja smo tudi mi v našem podjetju predvidevali, ko smo oblikovali in sprejemali plan proizvodnje za letošnje leto. Poudariti pa velja, da so ta gibanja nastopila z veliko večjo ostrino, kot smo predvidevali, saj je povpraševanje po naših izdelkih, to je pohištvu, daleč pod lanskimi gibanji.

Trgovske organizacije ocenjujejo prodajo pohištva na domačem trgu v prvih treh mesecih takole:

januar	91 %
februar	74 %
marec	45 %

To je primerjava letošnje prodaje z lansko prodajo v istih mesecih. Iz teh podatkov vidimo, da prodaja iz meseca v mesec občutno pada in bi, v kolikor se te težnje nadaljujejo, nastopila, v kolikor že ni, zelo težka situacija v celotni panogi jugoslovanske lesnopredelovalne industrije. Po nekaterih informacijah je več podjetij že vpeljalo dva prosta dneva tedensko, podjetja so pričela s koriščenjem letnih dopustov in z drugimi ukrepi, ki imajo za cilj zmanjševati proizvodnjo.

In kako je s prodajo našega pohištva? Na domačem trgu se kaže v prvem tromesečju sicer povečan obseg prodaje. Spomniti pa se moramo, da smo v prvem tromesečju lani prišli z novim programom sobnega pohištva ob koncu tromesečja in da je bila prodaja zato precej nižja od povpraševanja po našem pohištvu. Zato je v letošnjem prvem tromesečju prodaja na domačem trgu močno porasla in sicer:

leto 1972	100
leto 1973	150

V izvozu pa so gibanja ravno obratna in imamo naslednjo sliko:

leto 1972	100
leto 1973	44

Iz teh podatkov vidimo, da nismo v prvem tromesečju uspeli prodati v izvoz niti polovico toliko kot lani v enakem obdobju. Skupna prodaja na domačem trgu in izvoz sta sicer za 8 odstotkov večja kot lani, vendar moram povedati, da je proizvodnja višja za 35 odstotkov od lanske proizvodnje. Hitrejša rast proizvodnje od prodaje ima prav gotovo negativne posledice. Zato so porasle zaloge gotovih izdelkov za vso to razliko, kar močno povečuje stroške proizvodnje. Posebne težave povzroča skladiščenje teh zalog, ker podjetje nima potrebnih skladiščnih prostorov.

Zaloge gotovih izdelkov so ob koncu marca znašale enomesečno in pol proizvodnjo, kar s fi-

nančnega stališča še ni alarmantno. Predvidevam, da bodo zaloge gotovih izdelkov še naraščale; do konca polletja približno še za vrednost enomesečne proizvodnje, kar bi po moji oceni predstavljalo gornjo mejo naših možnosti v tem trenutku.

Vsa naša prizadevanja morajo biti poleg ukrepov za povečanje prodaje na domačem trgu usmerjena na iskanje primernih izdelkov za plasma v izvoz, to je tako imenovanega naročilniškega programa, in iskanje možnosti za plasma naših izdelkov v države SEV, to je socialističnih držav vzhodne Evrope, kamor smo že lani plasirali precejšnjo količino naših izdelkov. Čeprav so možnosti za plasma ploskovnega pohištva precej zožene, mislim, da določene možnosti so in da jih moramo izkoristiti, tako da bi zaloge gotovih izdelkov v drugem polletju zmanjšali na primerno raven. Poudariti moram, da pri tem, ko govorimo o problematiki prodaje, mislim predvsem na ploskovno pohištvo, saj prodaja sedežnega pohištva teče brez zastojev. Povpraševanje po masivnem pohištvu je namreč izredno veliko, predvsem na zunanjem trgu, tako da so naše kapacitete za letos v celoti razprodane.

Ob zaključku prikaza težav pri prodaji naših izdelkov bi želel poudariti, da moramo vse razpoložljive sile usmeriti na področje prodaje, si pri tem kar najbolj prizadevati in vložiti vse napore. Iz celotnega prikaza sledi, da si-

tuacija ni dramatična, da pa se stanje lahko tudi še poslabša, da bomo morali poseči morda tudi po drugih ukrepih (pri tem mislim na zniževanje cen in podobno). Zato moramo v proizvodnji izkoristiti vse možne oblike za pocenitev naših izdelkov, da kolikor je mogoče ukrepamo tako, kakor smo si načrtali že z letnim planom. Zmanjševanje obsega proizvodnje sedaj ne pride v poštev, saj bi imelo to negativne

posledice pri stroških proizvodnje in pri končnih rezultatih našega poslovanja. Takšne težave se niso pojavile sedaj prvič, temveč so bile že večkrat, zato mislim, da jih bomo s skupnimi napori uspeli tudi tokrat prebroditi. To pa prav gotovo terja maksimalno angažiranost slehernega zaposlenega, predvsem pa organizatorjev proizvodnje, nabave in prodaje.

Inž. Jože Strle

Ob dnevu ustanovitve

Osvobodilne fronte

in prazniku dela - 1. maju

čestitamo vsem

Brestovcem

in ostalim občanom!

Iz vsebine:

PLAN GOSPODARSKEGA RAZVOJA V OBČINI CERKNICA — POTROŠNIŠKA POSOJILA IN PRODAJA — NAŠA NOVA TRGOVINA V MARIBORU — STANOVANJA IN KREDITI LETOS — NAGRAJEVANJE TEŽAKIH DEL — NAGRADNA KRIZANKA

Plan gospodarskega razvoja za leto 1973 v občini Cerknica

Komisija za programiranje pri skupščini občine Cerknica je skladno s svojo zastavljeno metodologijo dela izdelala plan gospodarskega razvoja za leto 1973 v občini Cerknica, dokument, ki izvira iz srednjeročnega programa razvoja.

Iz tega plana objavljamo uvidni del, ki obsega predvsem osnovne kazalce letošnjega gospodarskega razvoja občine; zaradi stiske s prostorom pa smo opustili še posamezne tabelarne prikaze ter planirani razvoj gospodarstva po posameznih organizacijah združenega dela.

POLOŽAJ IN PREDVIDENI RAZVOJ GOSPODARSTVA V OBČINI CERKNICA ZA LETO 1973

Značilnost sedanjega trenutka je v odločnih družbenih ukrepih za odmerjeno obvladovanje inflacijske stihije na družbeno-ekonomskem področju in za občutno zmanjšanje razkoraka med ustvarjeno vrednostjo in porabo. Pri tem gre predvsem za to, da družbena potrošnja ne preseže stopnje iz lanskega leta, da se osebna poraba zadrži pod produktivnostjo, hkrati pa naj bi se več sredstev namenilo za modernizacijo delovnih procesov, izgradnjo stanovanj in strokovno izobraževanje.

Iz planov naših podjetij za leto 1973 je lahko ugotoviti, da so naše delovne organizacije odločneje usmerjene v stabilizacijska prizadevanja, kot je to v povprečju plansko predvideno za SR Slovenijo.

To ponazarja primerjava nekaterih globalnih pokazateljev v procentualnem odnosu:

	Realizirano 1972	Predvideno 1973	Cerknica SRS	Cerknica SRS
1. Družbeni proizvod:				
realna rast	14,0	6,8	17,0	6,8
nominalna rast	25,0	24,0	—	18,0
2. Splošna rast cen	10,0	16,0	—	11,0
3. Zaposlenost	1,4	3,7	7,0	2,0
4. Produktivnost	9,0	3,1	10,0	4,0
5. OD v družbenem sektorju	14,0	20,8	9,0	12,6

Plan SRS za leto 1973 predvideva zvišanje življenjskih stroškov za 12% v primerjavi s 17,3% v letu 1972.

Nominalne rasti družbenega proizvoda za naše gospodarstvo ni mogoče predvideti, ker ni znano, kakšno bo zvišanje cen

po ukinjeni zamrzitvi. Prav ta administrativni ukrep postaja za naše gospodarstvo vse večji anahronizem, ker s podaljševanjem povzroča že prave nesmisle glede pogojev gospodarjenja posameznih delovnih organizacij. Plani delovnih organizacij za leto 1973 predvidevajo pomembne premike v odnosu do lanskega leta in predstavljajo pozitivno strateško zasnovo.

Podjetniška akumulacija bo predvidoma za 25% višja od lanske in bo znašala 87.000.000 din.

Investicije v osnovna sredstva predstavljajo 35.000.000 din, kar je za 66% več kot lani.

Arnute za osnovna sredstva, ki znašajo 9.000.000 din, niso večje kot lani.

Investicije v stanovanjsko izgradnjo bodo predvidoma v višini 11.000.000 din in so višje za okrog 33%.

Sredstva, namenjena strokovnemu izobraževanju, so planirana v znesku 2.800.000 din in so višja za 33% od lanskih.

Realizirano 1972 Predvideno 1973
Cerknica SRS Cerknica SRS

Lastna obratna sredstva so delovne organizacije zvišale za nad 17.000.000 din, tako da znašajo skupaj s trajnimi krediti že 76% stopnjo od vseh obratnih sredstev, medtem ko je bila lanskeletna udeležba nekaj nad 69%. Tako v naši občini praktično ni podjetja, ki bi bilo nelikvidno

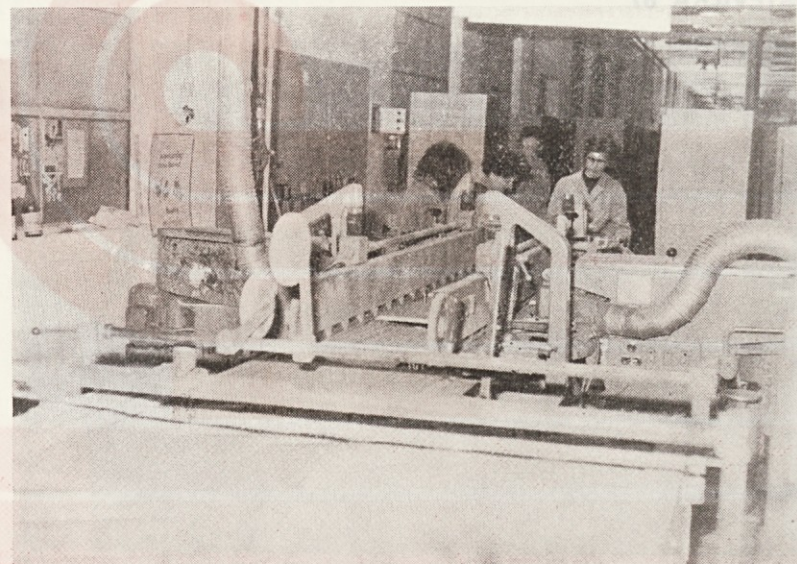
in ki ne bi zadostilo zveznim predpisom o postopnem pokrivanju poslovanja z lastnimi oziroma trajnimi obratnimi sredstvi, razen Kmetijske zadruga.

Narodni dohodek na prebivalca se bo po predvidevanjih za leto 1973 dvignil od 16.984 din v letu 1972 na 19.162 din letos, kar bo uvrstilo našo občino med 10 do 20 občin v SR Sloveniji.

V tem prikazu niso upoštevane manjše poslovne enote, ki ne planirajo svojih rezultatov po podjetniški metodologiji. Njihova predvidevanja se za leto 1973 ocenjujejo po glavnih pokazateljih: celotni dohodek, družbeni proizvod in število zaposlenih.

Če te rezultate prištejemo k poslovnim predvidevanjem podjetniškega gospodarstva, je skupni celotni dohodek 764.279.000 din, družbeni proizvod pa 262.760.000 din.

Ob vsem tem pa je važno ugotoviti naslednje: Plan za leto 1973 so nekatere delovne organizacije oblikovale v času december-januar. Takrat niso mogle predvideti nekaterih negativnih dogodkov za njihova planska predvidevanja, kot so devalvacija dinarja, dolarja in revalorizacija vrste evropskih

Se boljši gospodarski rezultati; iz TP Cerknica

valut, podražitve surovin in podobno. To v nekaterih delovnih organizacijah povzroča zaskrbljenost za realizacijo postavljenih planov, posebno še, ker se rešitev zaostrenih in odprtih problemov, kot so zamrzitev cen, prilagoditev carinskega in deviznega režima, zavlačuje. Ob tej zaskrbljenosti pa ima svojo težo tudi dejstvo, da se v nekaterih delovnih organizacijah vsega ne bo dalo prodati tako, kot je bilo to primer v zadnjih letih inflacijske anarhičnosti.

Po vseh predvidenih ukrepih sodeč je odločna družbena usmeritev v tem, da bo po elementih, kot so oblika, uporabnost, kvaliteta, cena in servis arbitrer tržišče, ne pa oblastveno-administrativni organi.

Ob upoštevanju časovne razlike med pogoji ob sestavljanju planov in sedanjo situacijo se je pri obrazložitvi pri planih posameznih delovnih organizacij dal pouder trenutno aktualnim problemom, ki rezultirajo iz obiska predstavnika komisije sredi marca letos pri vodstvih podjetij.

Potrošniška posojila in prodaja

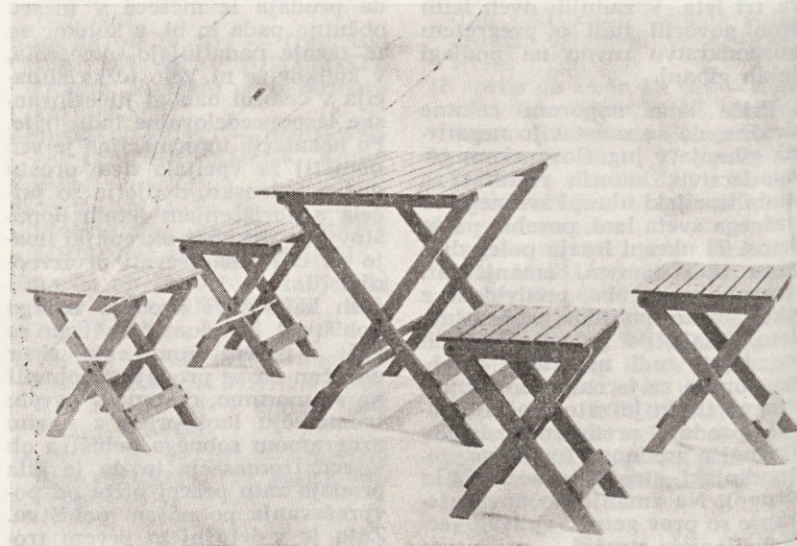
Znano je da prodaja pohištva temelji pretežno na potrošniških posojilih. Potrošniki se pri odločanju za nakup pohištva ravna predvsem glede na možnosti kreditiranja. Pohištvo je za potrošnika še vedno dolgoročna investicija, saj predstavlja približno štiri metre dolg sestav elementov dnevne sobe BARBARE vrednostno 12.000 dinarjev.

Zato je razumljivo, da je prodaja našega pohištva odvisna od razpoložljivih sredstev za kreditiranje potrošnikov.

Ukrepi na področju kreditno-monetarne politike v letu 1972 so

povzročili manjšo maso sredstev za kreditiranje prodaje blaga. Na Brest so ti ukrepi vplivali tako, da so vse največje trgovske hiše zahtevale zagotovljena sredstva za kreditiranje prodaje naših izdelkov. Poleg tega pa je vplivala

manjša, kot bi ta tržišča lahko sprejela naših izdelkov. Dovolj zgorelo je že podatek, da se v vseh letih nazaj giblje prodaja v Sloveniji v strukturi prodaje na domačem trgu z okrog 46 odstotki.

Za domače in tuje tržišče — vikend garnitura TLI Stari trg

in še vpliva na prodajo tudi neenotna politika kreditiranja po republikah.

Politika poslovnih bank v Sloveniji je pri kreditiranju prodaje blaga na potrošniška posojila usmerjena skoraj izključno na trgovska podjetja. V ostalih republikah pa je ravno nasprotno, usmerjena je v kreditiranje prodaje proizvodnim podjetjem. To pomeni, da so proizvodni zagotovljena sredstva za prodajo njihovih izdelkov. Ta razlika v politiki kreditiranja postavlja proizvodna podjetja slovenske lesne industrije z drugimi proizvajalci pohištva izven Slovenije.

Brest je imel zato v preteklem poslovnem letu, pa tudi letos ob sklepanju prodajnih pogodb s trgovskimi hišami v drugih republikah velike težave. Lastnih sredstev za kreditiranje prodaje ni bilo, od poslovnih banke pa smo le s težavo dobili minimalna sredstva. Prodaja je bila zato veliko

Po planu za leto 1973 potrebujemo za plasma izdelkov na domačem trgu približno 30 mil. din dodatnih sredstev za kreditiranje prodaje na potrošniška posojila v drugih republikah. Na poslovno banko smo temu ustrezno že takoj v začetku l. vložili zahtevek za 20 milijonov dinarjev sredstev za kreditiranje potrošnikov naših izdelkov.

Za prvo četrtletje letos nismo dobili niti polovice zahtevanih sredstev. Prodaja je zato v stagnaciji, trgovske hiše, katerim ne moremo zagotoviti dovolj sredstev, izsiljujejo za nas neugodne prodajne pogoje. Zahtevajo namreč daljše plačilne roke s plačilom do enega leta. Tak način prodaje pa je s stališča likvidnosti nevzdržen, prav tako pa je tudi dohodkovno nesprejemljiv. Kot je znano, moramo na osnovi zakona o odpisu terjatev starejših od 90 dni odpisovati od dohodka

Konec na 3. strani

EKONOMSKI SLOVARČEK

OSNOVNE FUNKCIJE V PODJETJU

Podjetje ima lahko za predmet poslovanja proizvodnjo dobrin, posredovanje uslug ali posredovanje v blagovnem prometu. Da bi svojo dejavnost čim bolj opravljal, imajo osnovne skupine funkcij, ki morajo delovati v večjih, pa tudi v manjših podjetjih.

Te funkcije so: nabava, proizvodnja, financiranje in skrb o kadrih.

Nabava

Naloga nabave je, da na podlagi razpoložljivih finančnih sredstev in proizvodnih potreb nabavlja surovine, material, uslug drugih partnerjev, opremo, investicijski material za vzdrževanje in drugo. Pri tem je osnovno načelo pravočasnost in cenenost nabave. Če nabava nakupi cenejši material, bo podjetje ustvarilo več dobička in bo sposobnejše od ostalih podjetij, ki nudijo na trgu enake proizvode. Nabavna služba mora ob prevzemu pregledovati kvaliteto in količino nabavljenega materiala — blaga samostojno, ali pa to lahko opravi skladiščniki, ki prevzemajo blago, ga skladiščijo in ga dajejo po potrebah v proizvodni proces.

Proizvodnja mora proizvajati določene izdelke kvalitetno in čim ceneje. Da bi to dosegli, so

potrebni naslednji procesi: oblikovanje, priprava dela in proizvodnja.

Oblikovanje zajema načrte, modele in prototipe, tehnične predračune in vsa ostala dela, ki omogočajo izdelavo novega izdelka. Kontrola izdelave je sprotne. Ta del proizvodnega procesa je izredno važen v pogojih tržnega gospodarstva, ker podjetje z boljšo oblikovalno in modno prilagoditvijo izdelka potrebam dosega za določen čas poseben dobiček.

Priprava dela mora pravočasno oskrbeti delavca z materiali, z orodjem in strojnimi kapacitetami, določati mora proizvodne količine in čas izdelave ter razviti tehnološke postopke. Potrebno je zagotoviti nemoteno delovanje vseh delovnih operacij tehnološkega postopka, da ne pride do zastojev, ki bistveno podražijo proizvodnjo in znižujejo dobiček.

Prodaja

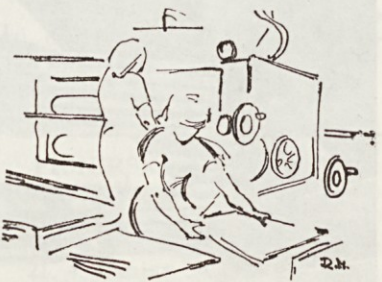
Končni cilj proizvajalca je prodaja izdelanih dobrin po čim ugodnejših cenah. S prodajo pridobiva podjetje denarna sredstva, potrebna za reprodukcijo.

Naloge prodaje so: analiza tržišča (ugotovitev najboljših kupcev in proizvodov), organizacija prodaje (vzpostavitev zveze s kupci, priprava pogodb, prejem naročil in vzdrževanje odnosov s kupci) in prevoz blaga od

tovarne do kupca (zagotovitev kvalitetnega prevoza). K vzpostavitvi in vzdrževanju odnosov s kupci štejemo tudi reševanje reklamacij, ki jih je treba takoj in kvalitetno rešiti. Prodaja kaže proizvodnji, kje se pojavljajo napake, ta pa je dolžna napake odpraviti, če se pojavljajo v proizvodnem procesu.

Financiranje zavzema vse delo, ki omogoča dotok sredstev, plačila kupcev, najemanje kreditov, vračanje kreditov, izplačilo vseh vrst izdatkov in osebnih dohodkov, evidentiranje in shranjevanje denarja, kontrolo in evidenco poslovanja, plan finančnih potreb in podobno. Vsa ta dela opravljajo finančne službe v podjetjih.

B. Mišič

Korak naprej

PRED USTANOVITVIJO TOZD V PODJETJU BREST

V prejšnji številki našega lista smo si skušali ustvariti vsaj približno sliko, kaj pomeni TOZD — v teoretičnem smislu. Le tako si bo vsakdo, ki želi o tem razmišljati in kot član delovne skupnosti tudi odločati — lahko ustvaril lastno podobo o organiziranosti podjetja in upravljanja in za tako ureditev potegoval.

Tokrat si oglejmo, kako daleč smo pri reševanju teh vprašanj v našem podjetju, kakšno je mnenje komisije ja uresničevanje ustavnih dopolnil in kakšno delo se nam obeta na tem področju v prihodnjih dneh.

Kot smo videli, pride do odločitve o številu in obsegu TOZD na podlagi posebne analize, ki mora zajeti celotno področje poslovanja in upravljanja prihodnje TOZD. Po poslovnih enotah podjetja so že imenovane posebne komisije, ki bodo ob pomoči strokovnih služb sestavile take analize. Da bi bilo njihovo delo enotno, je komisija podjetja sestavila posebne teze — oporne točke, ki zajemajo naslednje:

- pogoje za ustanovitev dela podjetja kot TOZD,
- postopek za ustanovitev dela podjetja kot TOZD,
- vsebino samoupravnega sporazuma o združitvi,
- položaj TOZD v okviru podjetja,
- možnost za ustanovitev TOZD v BRESTU,
- organizacijo upravljanja in splošne akte.

Vse omenjeno seveda ni obdelan na kak avtoritativen način. Komisija je v tezah bolj nanižala vprašanja, ki jih bo treba temeljito pretehtati in o njih odločati v vseh poslovnih enotah oziroma v vseh delih podjetja, ki razmišljajo o tem, da bi postali TOZD.

Na nevsiljiv način diha iz tez komisije tudi njeno mnenje, za katero vsi vemo, da ni obvezno. Ker pa bo to mnenje podlaga za kasnejše ugotovitve, ga velja omeniti.

Komisija vidi v sedanji ureditvi podjetja in v sedanjih razmerjih med poslovnimi enotami, izraženimi v samoupravnem sporazumu s področja delitve, trdno usmeritev za uresničevanje naj-novejših ustavnih dopolnil. Tako verjetno ne bo večjih preprek, da bi se kot TOZD organizirale naslednje enote:

- Tovarna pohištva Cerknica
- Tovarna pohištva Martinjak
- Tovarna lesnih izdelkov Stari trg
- Tovarna pohištva Stari trg
- Tovarna ivernih plošč Cerknica
- Delavska restavracija in
- Skupne dejavnosti.

Kolikšna in kakšna bo enota skupnih dejavnosti, bo seveda odvisno od skupnih poslov, za katere se bodo dogovorile TOZD s posebnim samoupravnim sporazumom. V ta namen bo treba natančno ugotoviti, kako bodo prihodnje TOZD reševale skupne posle oziroma posle, ki jih je nujno usklajevati zaradi enotnega poslovanja in razvoja podjetja kot celote, na primer:

- načrtovanje in programiranje,
- razširjanje in spreminjanje podjetja,

Nova organizacija podjetja — novi delovni uspehi

cem analiz, bo verjetno prav v času izida Obzornika — pojasnila svoje stališče in predložila doslej še odprta vprašanja posebni razširjeni strokovni konferenci, na kateri bodo sodelovali predstavniki vseh enot. Namen te konference je uskladiti izhodišče in odkriti morebitne temeljne napake, ki bi jih bilo s strokovnih vidikov (ekonomsko — pravnih — socioloških) nedopustno zagrešiti. Ugotovitve te konference bo treba kot do-

branamerno podlago priložiti k tezam za sestavo analize.

Ko bo analiza sestavljena, bo s celotnim gradivom, ki je služil za njeno izdelavo, predmet razširjene javne razprave v podjetju. Prav vsak član delovne skupnosti bo moral imeti možnost, da se poglobi v ugotovitve analize in v razlage, ki so pripeljale do takih ugotovitev in na podlagi le-teh izdelanih predlogov. Žato tudi ni odveč opozorilo, da mora biti omenjeno gra-

divo napisano v »razumljivem« jeziku.

V času javne razprave bo verjetno treba mnoga stališča usklajevati, pojasnjevati, spreminjati, zlasti še, ker bo istočasno z nalogo ustanoviti TOZD povezana naloga, dogovoriti se o vsebini samoupravnega sporazuma. Vse povedano nam zagotavlja, da bomo o temeljnih organizacijah združenega dela in o njihovih medsebojnih razmerjih še veliko govorili in pisali.

Naša nova trgovina v Mariboru

Sodobno razvita industrija potrebuje tudi drobnoprodajno trgovsko mrežo. Ta zakonitost še posebno velja za industrijo pohištva, saj je treba pohištvo organizirano prikazati kupcu, da se lažje odloči za nakup.

V zadnjih nekaj letih opazamo izredno hitro rast kapacitet za proizvodnjo pohištva, pa tudi rast prodajnih kapacitet. Ocenjujemo, da kljub hitremu večanju prodajnih kapacitet v novih trgovskih hišah trgovina še vedno ne dohaja rasti pohištvene proizvodnje. Zato postaja konkurenčni boj za razstavi prostor v sedanjih trgovinah vse hujši. Ob sedanjih ukrepih proti trgovini v celoti lahko pričakujemo še počasnejšo rast novih prodajnih kapacitet, medtem ko industrija napoveduje izredno povečanje proizvodnje pohištva. Izход iz takega položaja je lahko le v tem, da tudi industrija prične financirati prodajne kapacitete, kar večja podjetja tudi že počno, saj vse bolj gradijo lastne trgovske mreže.

Podobno, kot drugi, se tudi Brest srečuje s problemom plasmaja blaga na domačem trgu, saj je v dveh letih podvojil količino blaga za to tržišče. Sedanje trgovske organizacije ne morejo z gotovostjo prevzeti obveze za prodajo takih količin, ker so pod pritiskom tudi vseh ostalih proizvajalcev pohištva. Zato bo moral tudi Brest organizirati lastno trgovsko mrežo, v kateri bi lahko prodajali približno polovico proizvodnje, namenjene za domače tržišče.

Prvi tak korak je bil storjen z nakupom trgovine v Mariboru. Obrtno prodajno nabavna zadruga Optima, ki je zašla v težak finančni položaj, je sklenila odprodati trgovino s pohištvom. Ta trgovina je v središču Maribora in ima okrog 240 m² prodajnega in 80 m² skladiščnega prostora. V letu 1972 je imela okrog 600 milijonov starih dinarjev prometa, v glavnem za goto-

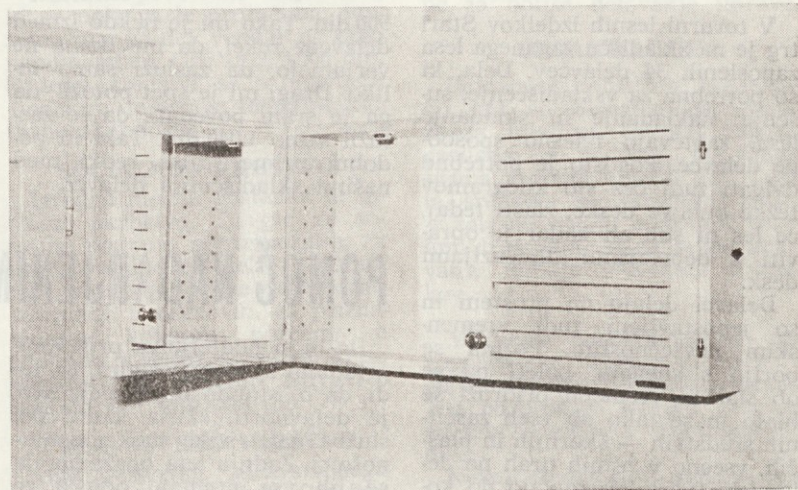
vino. Ocenjujemo, da bi se promet lahko podvojil, če bi imeli na voljo potrošniške kredite.

Na licitaciji so poleg nas sodelovala še tri druga podjetja. Naša ponudba v vrednosti 1.060.106,00 din z navedbo, da prevzamemo vse kurantno zalogo in sprejmemo v delovno razmerje vse zaposlene v tej trgovini, je bila naj-

uspešnejša. Pogodba o nakupu bo sklenjena v nekaj dneh.

Predvidevamo, da bomo s prodajo v novi trgovini pričeli že 3. maja. Vsa dela, ki jih je treba opraviti pred otvoritvijo, tečejo po naročilu in če ne bo kakšnih nepredvidenih težav, bomo lahko konec maja že ugotavljali, ali je bila odločitev za nakup pravilna.

F. Mele

Tovarna lesnih izdelkov Stari trg bo v Dansko izvažala toaletne omarice

LETOS NEKAJ DNI KOLEKTIVNEGA DOPUSTA

Svet za koordinacijo poslovanja je na svoji pretekli seji sklenil, da bo letos enotno za vse poslovne enote v poletnih mesecih nekaj dni kolektivnega dopusta.

Poleg 30. aprila, ki je bil že prej z delovnim koledarjem določen za kolektivni dopust, bodo dopustniški dnevi še 3., 4. in 5. maja ter 2., 3., 5., 6. in 7. julija. Takšna oblika izkoriščanja dopustov je v mnogih državah že povsem ustavljena in ne bi bilo

odveč, da bi jo stalno uporabljali tudi v naši delovni organizaciji. Tako bi vsaj delno omejili nered, ki se je že skoraj preveč ustalil v vsakdanji praksi izkoriščanja dopustov.

Seveda kolektivnega dopusta ne bo mogoče izpeljati v Tovarni ivernih plošč zaradi specifičnega delovnega procesa in v nekaterih strokovnih službah, kjer je potrebno kontinuirano delo.

B. Levec

Na spomladanskem zagrebškem velesejmu nič novega — malo obiskovalcev, malo kupčij

POTROŠNIŠKA POSOJILA IN PRODAJA

Nadaljevanje z 2. strani
v letu 1973 po stanju 31. marca 25 odstotkov. Za leto 1972 smo morali odpisovati od dohodka na račun terjatev, starejših od 90 dni 12,5 odstotka, kar je znašalo 1,2 milijona dinarjev. Za prvo trimesečje leta 1973 bo odpis vrednostno predstavljal 3 milijone novih dinarjev.

Iz vsega tega lahko ugotavljamo, da imamo zelo majhen manevrski prostor v konkurenčnem boju na domačem tržišču. Če k temu dodamo še dejstvo, da smo vezani na nabavo glavne reprodukcij materialov iz uvoza, za katere moramo položiti denar vnaprej in podobno tudi za nabave surovin v domačega trga (zaradi monopolnega položaja) in splošne nelikvidnosti gospodarstva ter premajhne podpore od strani poslovne banke, vidimo, da smo trenutno v precej neugodnem položaju.

T. Zigmund

- osnove notranje organizacije dela in upravljanja,
- obdelava podatkov in evidenc,
- komercialna politika,
- razvoj izdelkov in tehnologije,
- finančna politika,
- investicijska politika in skupna vlaganja,
- osnove kadrovske politike, izobraževanje,
- načela socialne varnosti,
- stanovanjska politika,
- politika delitve osebnih dohodkov,
- ostale skupne zadeve, kot so družbeni standard, civilna zaščita, varstvo pri delu, medsebojna razmerja in podobno.

Precej vprašljiv je položaj nekaterih vzporednih dejavnosti, ki ga bo mogoče rešiti le na podlagi omenjene kompleksne analize in ugotovitev iz javne razprave. Take enote so: maloprodajna mreža, transport, špedicija, skladišča, razrez iprena, vzorčna delavnica.

Preden bo komisija poslala svoje teze v razpravo sestavljal-

Stanovanja in krediti letos

Gradbena sezona je tu in precejšen del kolektiva, ki računa na to, da bo vse proste dni in ves dopust prebil na svoji gradbeni parceli ali pa popraviljal in moderniziral svoje staro stanovanje, živo zanima, s kakšno pomočjo kolektiva sme računati. Tudi je kar preveč delavcev, ki že leta čakajo z družinami ali sami v neustreznih ali premajhnih stanovanjih in si od daleč ali že kar od blizu ogledujejo svoje sanje — nova stanovanja, ki dobivajo končno obliko v blokkih na Notranjski cesti.

Tako se je pri referentu nabralo do razpisnega roka 231 prošnja za posojilo in 83 prošnja za stanovanja.

Številke so silno visoke in bi vsa razpoložljiva sredstva nekritično in pavšalno razdelili med vse prosilce, bi ne prišel na vsakega niti milijon.

Skupno so delavci zaprosili za 636 in pol milijona kredita, poleg teh pa 14 prosilcev ni navedlo želene vsote.

Trdnih sredstev brez poseganja v leto 1974 je namreč na voljo le 250 milijonov starih dinarjev. Ob tem pa moramo vedeti, da deset stanovanj stane okroglo 150 milijonov in če jih odkupimo na primer toliko, da potem komaj 100 milijonov ostane za vseh 230 individualnih graditeljev, da pa s tem denarjem morda lahko bolj ali manj učinkovito pomagamo največ tridesetim prosilcem.

Toliko seveda samo za primerjavo možnosti s potrebami oziroma z željami. Svet za kadre se bo moral v teh dneh, ko bo prvič sledil zahtevam pravilnika, najprej odločiti, kolikšen del sredstev bomo namenili nakupu stanovanj, koliko bomo razdelili med individualne graditelje za nove gradnje in adaptacije in še, kako visoko bo letos najvišje stanovanjsko posojilo.

Vsekakor bo moralo to delo biti v celoti opravljeno vsaj do konca maja; s tem datumom pa se sprostijo tudi prva sredstva, ki jih bo moč letos koristiti v stanovanjske namene.

Pravilnik o oblikovanju in delitvi sredstev za stanovanjsko

izgradnjo, ki je bil letos končno skovan in pravzaprav z odobravanjem sprejet v vseh kolektivih, bo gotovo prihranil marsikatero umestno ali pa tudi sebično pripombo na račun razdeljevanja stanovanj in posojil.

Vendar sredstev zaradi pravilnika ni več, kot jih je bilo brez njega. Zato tudi letos ne bo mogoče ustreči vsem, ki so zaprosili, niti vsem tistim ne, ki so med prosilci zares upravičeni in potrebni. Upajmo pa vendarle, da bodo načela pravilnika omogočila najbolj racionalno in najpravičnejšo razdelitev tistih sredstev, ki smo jih zbrali za stanovanjske namene.

Ne bi rad oporekal ne pristojnosti ne pravičnosti in ne javnosti dela organov upravljanja, ki bodo morali opraviti to nehalno delo delitve preskromnih sredstev med preštevilne prosilce, vendar želim opozoriti še na eno možnost, ki smo jo v praksi zmeraj premalo uporabljali.

Noben pravilnik in noben obrazec ne more zaobseči vseh okoliščin, ki skupaj sestavljajo večjo ali manjšo upravičenost delavca, da dobi stanovanje ali posojilo.

Vse te okoliščine so gotovo najbolj znane kolektivu samemu, delavcem, ki najbolj podrobno poznajo stanovanjske razmere in finančne zmogljivosti svojih sodelavcev. Zato bi bilo prav, da o predlogih, ki jih bosta dajala stanovanjska komisija in svet za kadre v javno razpravo, po kolektivih organizirano razpravljajo sindikalne organizacije ali druge organizirane skupine delavcev ter tako opozorijo organe upravljanja tudi na upoštevanje tistih okoliščin, ki morda niso zajete v pravilniku in za katere ne ve ne služba ne komisija ne svet za kadre.

Z najširšo javnostjo, s poštenim in prizadetim sodelovanjem delavcev, s poznavanjem in upoštevanjem celotnih in ne le svojih potreb, upravičeno pričakujemo ob letošnji razdelitvi stanovanjskih sredstev čim manj nepačnih odločitev. J. Praprotnik

ORGANIZACIJA CIVILNE ZAŠČITE

V priprave na splošni ljudski odpor sodi tudi organizacija civilne zaščite na Brestu. Da pa bi bila v primeru potrebe ta organizacija učinkovita, je nujno, da se vsi njeni člani usposabljaajo. Tako je bilo na Brestu v enoletnem obdobju organiziranih pet tečajev, na katerih je bilo 150 naših delavk in delavcev seznanje-

nih s sistemom splošnega ljudskega odpora in usposobljenih za posamezne dolžnosti v enotah civilne zaščite.

Tečaji se bodo še vrstili. Predvidene so tudi praktične vaje, kjer bodo te enote pokazale, kako bodo sposobne zavarovati prebivalstvo in ostalo premoženje.

J. Troha

NAŠI LJUDJE

Na skladišču žaganega lesa Tovarne lesnih izdelkov Stari trg dela kot skladiščni delavec Viktor PLOS iz Jermendola že šestnajst let. Njegova hiša stoji nekje na sredi poti med Podgoro in Babnim poljem in spada k vasi Podgora. Ko sem ga nagovoril, da bi ga predstavil kot starejšega delavca TLI Stari trg v tej rubliki, je privolil in se predstavil. Takole je povedal: »Star sem šestintrideset let, v Tovarni lesnih izdelkov pa sem zaposlen od leta 1956 in stalno delam na skladišču žaganega lesa. V službo se vozim z mopedom, pozimi pa z avtobusom. Do delovnega mesta imam okrog osem kilometrov daleč.

Pri nas doma smo imeli nekdanj gostilno. Pred vojno smo imeli tudi precej prometa. Vozniki so se ustavljali na okrepčilo, ko so vozili les iz Milanovega vrha na Rakek. Tudi košenine so imeli kmetje iz doline v neposredni bližini naše hiše. Danes so konjsko vprego zamenjali kamioni, tudi košenine v višinskih krajih opuščajajo in se zaraščajo, pa zdaj okoli hiše ni več tiste živahnosti, kot nekdanj.

Med vojno pa je bilo pri nas shajališče partizanov, kurirjev in obveščevalcev. Pogosto so prišli tudi okupatorji in belogradisti ustrahovat starše. Tedaj sem bil še mlad in sem tudi sam občutil več hudega kot dobrega.«

Ko tako obujava spomine na preteklost, ki je po vojni obrnila kolo na pot v socializem, pa se pri Plosovih ni veliko spreemnilo. Viktor nadaljuje: »Leta 1969, ko mi je umrla mati, sem ostal popolnoma sam v Jermendolu. Zeno, ki bi bila pripravljena živeti v tako samotnem kraju, bi težko dobil v domačem kraju. Po dveh letih samovanja sem se vendarle poročil in imam sedaj že dve leti starega otroka. Zaposlen sem sam in zaslužim mesečno od 1.300 do 1.400 dinarjev. S tem denarjem moramo shajati ves mesec. Če odštejem tisto, kar dam za malico in avtobus, mi ostane le še nekaj čez 1.000 dinarjev. Ta denar pa naj dam za hrano ali za obleko, povsod zmanjka. Težko je, toda drugače ne moremo. Včasih si mislim, še sreča, da nimamo elektrike! Tako mi vsaj odpadejo stroški za porabljen energijo. Ker ne morem imeti televizorja, odpadejo stroški za plačevanje naročnine in še marsikaj, kar je vezano s stroški, ki jih

povzroča elektrika v gospodinjstvu.«

Da, ena redkih, če že ne edina domačija v občini je še, ki nima elektrike. Zato se tudi standard te družine ne more razvijati skla-

dno s časom. Po pripovedovanju kaže, kakor da je Viktor celo zadovoljen, ker mu elektrika ne ustvarja dodatnih stroškov, ki bi jih s tako majhnim zaslužkom težko zmogel.

Ko sem ga vprašal, kako je zadovoljen z delom, pa pravi: »Z delom na Marofu nisem zadovoljen. Delo je fizično težko, zlasti pa je obupno v slabem vremenu in v velikem blatu premetavati deske, ko je človek premočen in premražen. Mislim, da na Brestu premalo cenimo telesno naporno delo in da bi bilo treba nujno nekaj storiti, da bi se tako stanje popravilo.

Vztrajam v tem življenjskem položaju, ker si ne morem drugače pomagati. Nisem si sam kriv, če imam težke pogoje za življenje, toda obupal nisem. Vedno si mislim, da se bo tudi meni obrnilo na bolje.

Sedaj gradijo gozdarji cesto od moje hiše čez Gornje Poljane na Loški potok. Ob tem sem premišljeval, da bo morda več prometa tudi v turizmu in da bi hišo odstopil kakšnemu turističnemu društvu kot rekreacijski objekt. Več možnosti za rešitev bi bilo, če bi mi kdo v tem pogledu pomagal. Kljub vsemu pa najbolj pogrešam elektriko. Sedaj hodim gledat televizijski program v Babno polje ali pa na Poljane, če je kaj posebnega zanimivega. Od vsega pa najbolj pogrešam razsvetljavo.«

Delo na krlišču je težavno

Nagrajevanje težaških del

V tovarni lesnih izdelkov Stari trg je na skladišču žaganega lesa zaposlenih 34 delavcev. Dela, ki so potrebna za vskladiščenje, sušenje, nakladanje in skladiščenje lesa, zahtevajo telesno sposobne delavce. Pogosto je potrebno dvigati tudi čez sto kilogramov težke bukove deske, zlasti tedaj, če les ni suh ali kadar je opraviti z debelejšimi dimenzijami desk.

Delavci delajo na prostem in so izpostavljeni tudi vremenskim nevšečnostim. Pozimi se borijo s snegom, poleti pa se ob slabem vremenu pridruži še blato in se tako ob vseh zaščitnih sredstvih — škornjih in plaščih, vseeno v osmih urah na delovnem mestu premočijo do kože. Dostikrat se obleka posuši kar na delavcu in posledice so seveda prehladi.

Vse to so mi povedali delavci na skladišču na dan izplačila osebnih dohodkov in pa še, da so za taka dela premalo plačani v primerjavi s tistimi delovnimi mesti, ki so pod streho in na tplem.

Pri ugotavljanju podatkov sem povprašal nekatere prizadete delavce in ugotovil, da so v marcu resnično imeli nizke osebne dohodke.

Delavec, ki se na delo vozi iz Prezida z avtobusom mora vsak dan odšteti 6 din za avtobus, kar je skupaj 150 din mesečno, za malico odšteje 56 din, potem pa še nekaj prispevka in različne članarine, tako da znašajo odtegljaji 250 din. Vzemimo delavca, ki je dobil 1.147 din v kuverti. Domov je prinesel le

900 din. Tako mi je nekdo izmed delavcev rekel, da mu doma ne verjamejo, da zasluži samo toliko. Drugi mi je spet potožil, da ga je sram povedati, da je zaslužil samo 1.040 din. Taki in podobni primeri niso redki med našimi skladiščnimi delavci.

Mislim, da bi bilo treba popraviti analitično oceno v prid težaškemu delu. Za to je najbolj sindikat, ki naj bi skupno z organi upravljanja iskal rešitve za ustrezno nagrajevanje delavcev.

M. Šepec

POMOČ NADARJENIM OSNOVNOŠOLCEM

Da bi si podjetje za prihodnje pridobilo sposobne kadre, pa tudi, da bi stopilo izven meja svoje dejavnosti, skuša kadrovska služba najti stike tudi z osnovnošolci. Zadnja leta opazamo, da se jih vse premalo odloča za poklice v lesni industriji. Zato smo se odločili dajati gmotno pomoč tistim nadarjenim osnovnošolcem, ki so socialno ogroženi in imajo v šoli najmanj dober uspeh. Pomoč bi dajali učencem vključno od petega razreda dalje. Tako pomoč bi lahko imenovali »mala štipendija«. Male štipendije bi podeljevala kadrovska komisija pri Brestu na predlog razrednikov in ravnateljev oziroma razrednega učiteljskega zbora ter v soglasju s krajevno skupnostjo. Natančnih kriterijev za podelitev malih štipendij še ni. Predlagamo pa naslednje:

- najmanj dober uspeh v preteklem šolskem letu;
- poprečni oziroma nadpoprečni testni rezultati;
- socialno stanje družine je po oceni šole pod poprečjem; s tem naj bi zagotovili malo

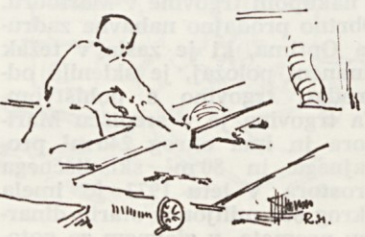
štipendijo predvsem otrokom delavcev in kmetov. Male štipendije bi bile:

- za dober uspeh ob polletju 50.- din mesečno
- za prav dober uspeh ob polletju 100.- din mesečno
- za odlični uspeh ob polletju 150.- din mesečno.

Poleg denarja bi tem učencem povrnili stroške za nabavo učnih knjig v začetku šolskega leta. Z akcijo bomo pričeli v šolskem letu 1973/74.

Malih štipendij ne bi bilo treba vračati. S slabšim učnim uspehom jih učenci lahko le izgubijo.

F. Turšič

Koliko je vrednih recimo 64 milijonov?

S pomankanjem denarja se danes več ali manj otepajo vse delovne organizacije. Gospodarstvo najteže zagotavlja vire za trajna obratna sredstva iz lastnega dohodka ali iz kratkoročnih in dolgoročnih kreditov.

Ukrep o pokrivanju obratnih sredstev iz lastnih virov bo marsikje povzročil spremembo na področju investicijskih vlaganj. Ta vlaganja v osnovna sredstva bodo manjša, saj bo treba zaradi pomankanja denarja pretehtati vsak razpoložljivi investicijski dinar pred nakupom novega stroja ali začetkom nove gradnje.

Tudi delitev dohodka bo zato doživela spremembe. Delovna organizacija bo morala biti bolj kot doslej pripravljena, da prevzame nase največji del poslovnega tveganja in se odreče delu sredstev ali jih preusmeri tja, kjer pričakuje, da se bo vloženi denar najboljše obrestoval ali najhitreje vrnil.

Te interese lahko sami ocenimo in se o njih samoupravno sporazumemo. To je eden izmed glavnih pogojev na poti k trajni stabilizaciji.

Ce bi imeli na primer sredstva, ki bi se prelila iz dela dohodka, in jih namenili recimo potrošniškim kreditom, pogledajmo, kako se nam bodo tako vložena sredstva obračala in kaj bi podjetje s tem pridobilo.

64 milijonov starih dinarjev sredstev nam omogoči 64 potrošniških kreditov po milijon dinarjev, vendar mora kupec pred odobritvijo kredita položiti gotovinski polog v višini 20 % najetega kredita, tako da po razdelitvi kreditov ostane na račun pologa še 12,8 milijona dinarjev, ki jih namenimo novim trinajstim kreditom.

Na račun pologa ostane 2,56 milijona, ki jih namenimo novima dvema kreditoma in tako naprej, seveda gre to še dalje, vendar so zneski vedno manjši, zato se tu ustavimo.

Od prvotnih 64 milijonov, ki smo jih imeli na voljo, smo podelili 79 kreditov.

Kupec začne z mesečnimi obroki odplačevati anuitete za odobreno potrošniško posojilo. Rok vračila je 18 mesecev. Po enem letu se delovni organizaciji vrne že 46 milijonov, ki jih lahko nameni novim kreditom.

Podjetje je s podelitvijo kredita pridobilo na 12 % obrestni meri in še del gotovine v višini 20 % obveznega pologa. Skratka sredstva so se podjetju s takšno odločitvijo povečala.

Ko že govorimo o pospešeni prodaji, na kar je v sedanjí situaciji treba gledati, pogledajmo še drugo naložbo, v kateri bi z istim denarjem prav tako povečali realizacijo in dosegli boljši učinek likvidnih sredstev.

Podjetje ima v Beogradu svoje prodajalno in skladišče, ki sta precej utesnjeni, prostori pa potrební preureditve. Za preureditev teh prostorov v salon bi po predračunu rabili 55 milijonov starih dinarjev. Za upravičenost te naložbe napravimo primerjavo z domačim salonom, kjer je bilceni prodanega za 1.597.000.000 starih dinarjev blaga, od tega je bilo 34 % plačanega z gotovino. Naložba v salon bi se hitro obrestovala, saj so velika mesta tudi velika potrošniška središča, torej poslovna odločitve, ki bi nam omogočila večji prodajni razmah. V razmerah, v katerih je lesna industrija, ko se sooca z razmeroma ostro konkurenco, mora kolektiv s svojimi odločitvami misliti tudi na jutri.

Ker daje plan prodaje za leto 1973 več poudarka domačemu trgu, ker so poslovne enote proizvodno tako usmerjene, mora biti pospeševanje prodaje naša prva skrb. Tega pa ni mogoče doseči samo s krepitvijo potniške mreže in razširitvijo oddelka prodaje za domači trg.

V. Potočnik

Za izvoz v Vel. Britanijo in Nizozemsko iz TP Martinjak

Usmerjanje proračunskih dohodkov

Konec februarja je skupščina občine Cerknica sprejela proračun za leto 1973. Težav pri sestavi proračuna ni bilo še nikoli toliko kot letos. Nenehno naraščanje obveznosti, ki jih je treba financirati iz občinskega proračuna, ne pokrivajo ustrezni dohodki. Občani na zborih volivcev imajo različne zahteve, od vzdrževanja cest, elektrike, različnih drugih komunalnih zadev, do reševanja socialnih vprašanj. Ko se po eni strani srečaš z zahtevami in na drugi strani z možnostmi, zmanjka sredstev. In to je iz leta v leto huje. Letos še posebej zaradi ukinitve dotacije Republiške izobraževalne skupnosti za pokrivanje potreb osnovnega šolstva. Tako mora gospodarstvo v celoti pokrivati potrebe osnovnega šolstva, ki pa niso majhne.

SOLSTVO

Celotne potrebe šolstva znašajo 7.5 milijona novih dinarjev.

Izvirnih dohodkov od prispev. ne stopnje zaposlenih (3,2 % od osebnih dohodkov) je komaj 5,59 milijona din, razliko do 7,5 milijona din pa je treba pokrivati iz ostalih sredstev proračuna in potreben bo še dodatni samoupravni dogovor, da bodo pokrite celotne potrebe šolstva.

KULTURA

Kulturno-prosvetna dejavnost, ki se pokriva iz proračuna, zavzema manjši del, vendar ne tako nepomemben. Gre za 333.000 din. S temi sredstvi se v glavnem financira dejavnost temeljne kulturne skupnosti.

SOCIALNO SKRBTSTVO

Izredno močna postavka je socialno skrbstvo. Tu gre za socialno podporo nepremožnim, za oskrbovalnine ostarelih v domovih, za oskrbovalnine za duševno prizadete v domovih, za priznavljane kmetom borcem in podobno. Celotna sredstva, ki se porabijo za socialno skrbstvo, znašajo 1.79 milijona din.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Tudi postavka zdravstvenega varstva ni tako majhna. Gre kar za 680.000 din. Pomembnejše postavke so prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov, pokrivanje stroškov bolniškega zdravljenja nepremožnih in umobolnih.

KOMUNALNA DEJAVNOST

Za eno najbolj občutljivih zadev, za komunalno dejavnost, vedno zmanjka sredstev. Na vseh zborih volivcev, na katerih sem bil in bil sem na treh, pa so prebivalci imeli največ pripomb in zahtev prav s tega področja. Zanimivo je tudi, da so te zahteve mnogo večje in zahtevnejše v središčih kot je Cerknica, dosti manjše pa v odmaknjenih vaseh. Tam je osnovna skrb, kako ostati na kmetiji in obdržati kmetijo, ker se mlajši ljudje odseljujejo. Menim, da bi morali

prebivalci središč včasih pomisliti tudi na tiste ljudi, ki prebivajo v odročnejših predelih in jim nekako pomagati. Tudi dejavnosti krajevnih skupnosti bi morali bolj podpirati. Vendar tudi za to zmanjka denarja. Le s težavo je bilo izločenih nekaj dinarjev. Za celotno komunalno dejavnost bo zagotovljenih 728.000 din.

UPRAVNI ORGANI

Za delovanje državnih organov, to je občinske uprave, sodišča na Rakeku, javnega tožilstva, javnega pravobranilstva, je namenjenih 3,63 milijona din. Zaradi stalnega zmanjševanja sredstev upravi so posamezne dejavnosti dokaj zapostavljene, lahko bi tudi rekli zanemarjene. Inšpekcijska dejavnost je recimo popolnoma na psu. Zanemarjene pa so tudi nekatere druge dejavnosti, ki bi bile nujne za boljše delovanje uprave.

ORGANIZACIJE

Dejavnost političnih organizacij kot so Socialistična zveza, Zveza mladine, telesna vzgoja, gasilstvo in podobno bo finansirana v višini 420.000 din. Tudi ta sredstva so skromna, zlasti za telesno vzgojo in pomoč ostalim društvom, ki za svoje delovanje nimajo ustreznih dohodkov.

Močnejša postavka so še negospodarske investicije. To je v glavnem odplačilo anuitet za najeta posojila za šolstvo. Celoten znesek se giblje v višini 634.000 din.

Nekaj sredstev je namenjenih še za gospodarske posege. Tu gre predvsem za dotacijo skladu za pospeševanje kmetijstva in nekaj za študij in razvoj turizma; vsega skupaj okrog 120.000 din.

Celotna sredstva, ki bodo porabljena za to družbeno sfero, se gibljejo okrog 16 milijonov dinarjev ali približno 1130 din na prebivalca občine. To je v primerjavi z nekaterimi drugimi občinami zelo malo, zato je vsako leto okrog proračuna precej težav.

Ce bomo hoteli torej posamezne dejavnosti bolj razvijati, jim bomo morali nameniti tudi več sredstev. Teh pa ni, zato bo treba v prihodnje razmišljati, kako bomo ta sredstva zbrali. Po mojem mnenju je velika možnost v tem, da povečamo trgovski in turistični promet. Tako bi se v T. Kebe

Na letošnji dopust bolj skromno

Za letošnjo turistično sezono smo dobili rekordno število ponudb za letovanje članov delovne skupnosti ob naši obali. Od Ankarana pa vse tja do Splita nam nudijo najrazličnejše ugodnosti, katerim so primerne tudi cene dnevnih penzionov: od 45 din v Ankaranu v zasilnih počitniških hišicah pa vse tja do 120 din se vrstijo cene dopustniških uslug.

Predstavniki sindikalnih organizacij in tajniki poslovnih enot se na sestanku, ki je bil sklican nalašč v ta namen, nikakor niso mogli odločiti, kje naj bi letos

letovali. Zato so imenovali posebno tričlansko komisijo, ki si je ogledala domala vse za naš žep dostopne objekte od Ankarana do Novigrada v Istri.

Po daljšem posvetovanju so se odločili samo za to mesto. Ugodnosti so v tem, ker je mogoče rezervirati samo prenočišče, hrano pa je moč dobiti v številnih gostinskih objektih in samopostrežnih trgovinah in restavracijah. Celotni penzion je lahko v hiši, kjer je rezervirano prenočišče, ali pa v hotelu. Sobe so v sodobnih zasebnih hišah s posebnim vhom. Cena celot-

nega penziona za osebo je od 75 do 90 din dnevno, odvisno, za kateri mesec in pod kakšnimi pogoji želi posameznik letovati.

Doslej je največ prijav prišlo samo za prenočišča, kar je razumljivo, saj se tako zmanjšajo stroški, hrani pa se vsak po svojem okusu in materialni možnosti. Morska obala v tem kraju je zelo obsežna, tako da ni bojazni za tiste, ki imajo radi mir in tudi ne za tiste, ki si želijo vesele družbe.

Ravno tako so posredovala svoje ponudbe tudi zdravilišča. Cene enodnevnih oskrb so od 80 din naprej, odvisno od zdravniških uslug.

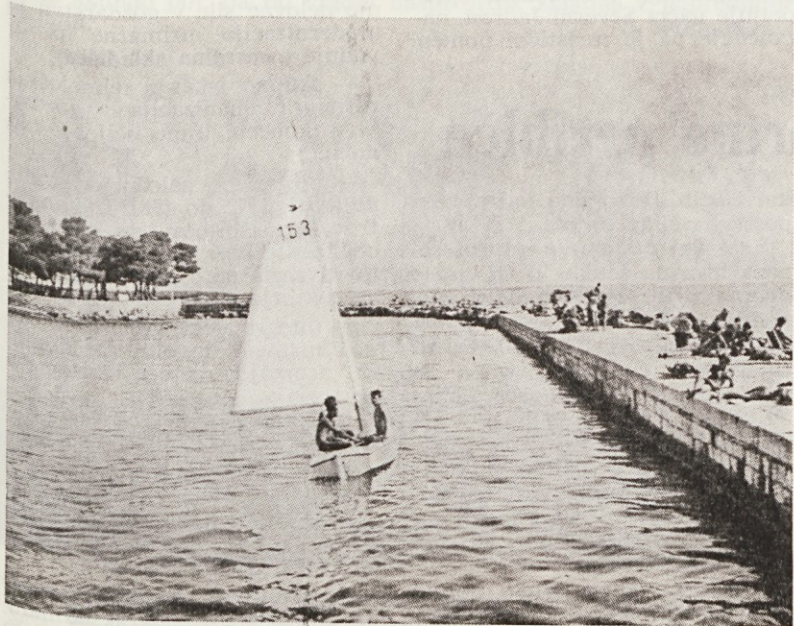
Glede na to, da se vedno zatakne pri plačilu stroškov, so bili predstavniki na sestanku mnenja, da bi si vsi tisti člani kolektiva, ki so se odločili za letovanje, že sedaj začeli hraniti denar za stroške svojega letnega oddiha.

Š. Bogovčič

ALI VESTE...

— Da ima na avtobusni postaji uradne prostore tudi zastopstvo zavarovalnice SAVA. Uradne ure so vsak torek od 8. do 10. ure in vsak četrtek od 15. do 17. ure. V ponedeljek, sredo in petek uraduje tudi zastopstvo za zavarovanje avtomobilskih odgovornosti. V zastopstvu je mogoče dobiti tudi zelene karte za potovanje z vozilom v tujino.

— Da ima Lovska zveza Notranjske svoje uradne prostore na avtobusni postaji v Cerknici. Uradne ure so v ponedeljek, sredo in petek od 7. do 14. ure.

Letos bomo letovali v Novigradu

DOBRO JE VEDETI...

...KAM SE STEKAJO SREDSTVA OD PRISPEVKOV IZ OSEBNEGA DOHODKA

Ob razpravi o samoupravnem sporazumu o prispevnih stopnjah za zdravstveno varstvo za leto 1973 je prišlo do vrste zapletov. Na prvi seji je tudi delavski svet Tovarne pohištva odklonil podpis samoupravnega sporazuma. Na novi seji pa je bil delavski svet ob dodatnih pojasnilih skoraj soglasen, da pristopi k samoupravnemu sporazumu, opaziti, da so delavci slabo informirani, kam se stekajo sredstva med neto in bruto osebnimi dohodki. Zato sem se odločil, da napišem ta članek, ki ima namen informirati zaposlene, kam vse se stekajo sredstva od osebnih dohodkov.

V bruto osebnih dohodkih so poleg prispevka za pokojninsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, otroški dodatek, prispevkov za zaposlovanje delavcev tudi davki. Od osebnih dohodkov imamo tako republiške in občinske davke.

Celotna shema prispevkov in davkov od OD je takšna:

— davek za občinski proračun	1,54 %
— davek za republiški proračun	0,76 %
— davek za osnovno šolstvo	3,20 %
— davek za srednje in visoko šolstvo	3,44 %
— prispevek za zdravstveno zavarovanje	7,28 %
— prispevek za pokojninsko zavarovanje	12,70 %
— prispevek za otroški dodatek	2,07 %
— prispevek za dnevno varstvo otrok	0,45 %
— prispevek za zaposlovanje delavcev	0,20 %
Skupaj davki in prispevki	31,64 %
— osebni dohodki neto	68,36 %
Skupaj bruto osebni dohodek	100,00 %

Sredstva, ki se stekajo v občinski proračun, se porabijo za zdravstveno varstvo socialno šibkih oseb, za različne socialne podpore, dotacije skladu borcev, za osnovno šolstvo, ker ne zadoščajo izvirna sredstva in podobno.

Denar, ki se steka v republiški proračun, se porabi približno za enake namene kot tisti, ki se steka v občinski.

Prispevek za osnovno šolstvo se steka za pokrivanje potreb osnovnega šolstva v občini. Ker ta sredstva ne zadoščajo, je potrebno, da se iz proračuna namenijo še dodatna sredstva za pokrivanje vseh izdatkov, ki jih osnovno šolstvo ima.

Prispevek za visoko in srednje šolstvo se steka v Republiško izobraževalno skupnost, ta pa financira to šolsko dejavnost. Če ta sredstva ne zadoščajo, potem mora priskočiti na pomoč republiški proračun.

S prispevkom za zdravstveno zavarovanje pokrивamo stroške zdravstvenega varstva delavcev. Približno 70 % sredstev gre za nadomestila boleznin nad 30 dni, staleža, ostalih 30 % pa gre za stroške zdravniškega varstva, oskrbe v bolnicah, zdravila in podobno.

Iz prispevkov za pokojninsko zavarovanje se plačujejo pokojnine in invalidske pokojnine.

kakšne manjše investicije, če je tako mogoče rešiti vprašanje brezposelnosti.

Seveda sem s tem dal le grob in zelo površen pregled, kaj vse se financira z razliko med bruto in neto osebnimi dohodki. Upam, da bo tako odpadel marsikateri dvom o upravičenosti posameznih prispevkov, ker najbrže so vse dejavnosti, ki se tako financirajo, nujno potrebne.

T. Kebe

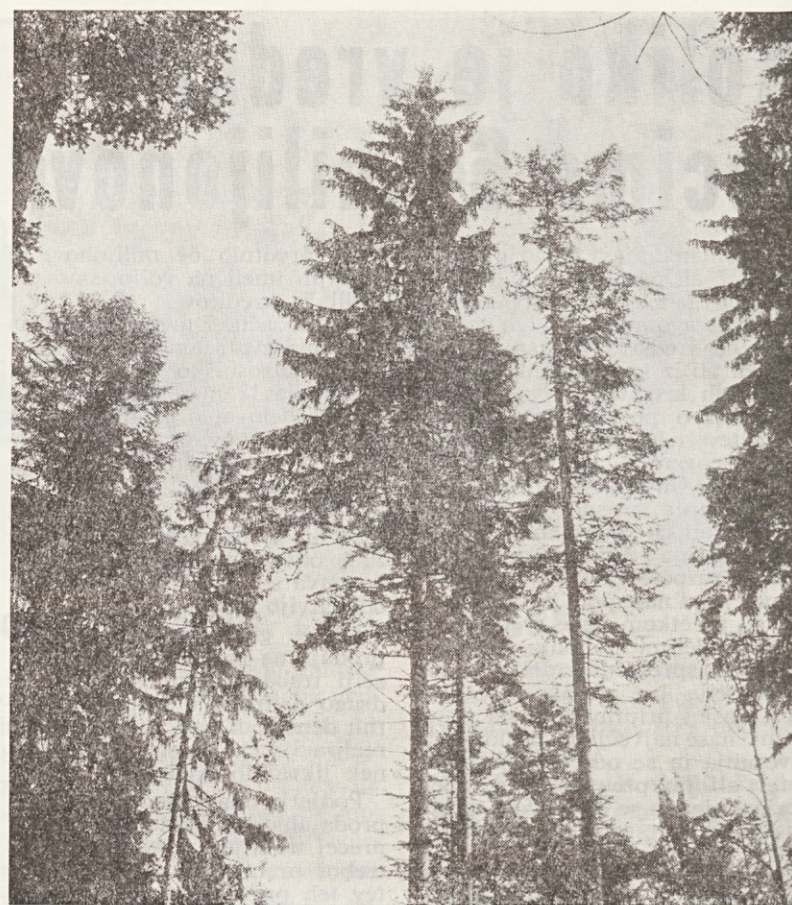
ODMEV V SVETU NA GRAFIČNO MAPO

»MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR, CERKNICA 1970«

Kot spomin na obisk mladinskega raziskovalnega tabora leta 1970 v Cerknici je Károly Andruskó iz Sente izrezal šest linorezov, ki jih je izdal Zavod za turizem v Cerknici v posebni mapi. Na to zanimivo mapo so postali pozorni tudi v Avstriji, kjer so v glasilu avstrijskega ekslibris društva »Mitteilungen ÖEG« poročali takole: »Károly Andruskó je izdal mapo šestih majhnih linorezov pod naslovom »Mladinski raziskovalni tabor Cerknica 1970.« Ta mapa nam je prišla v roke šele sedaj. Brez dvoma je vsem udeležencem razveseljiv spomin na raziskovalni tabor. Sicer pa bi bilo sploh koristno, da bi prišlo v navado izdaje takšnih spominskih map.«

Prijetnega sporočila o gratični mapi — izšlo je v prvi letošnji številki meseca februarja — smo prav gotovo vsi veseli. Ker je avstrijsko ekslibris društvo med najuglednejšimi takšnimi društvi v Evropi, bodo opozorjeni na Andruskóvo mapo širši krogi grafikov v svetu.

R. Pavlovec

Teden gozdov

Zaradi vloge in pomena gozdov v širši slovenski skupnosti je Poslovno združenje gozdnogospodarskih organizacij proglasilo teden od 7. do 15. maja za **teden gozdov**. Namen te odločitve je, da bi se najširši krog občanov seznanil s stanjem, težavami, vlogo in perspektivami gozdarstva v naši družbi.

Pri nas in v vsej Evropi je neskladje med dohodki gozdarstva (cena lesa) in proizvodnimi stroški (osebni dohodki) vedno večje, končni dohodki pa so zato vedno manjši. Vzrok je v tem, ker se v svetu in pri nas delovna sila draži nesorazmerno hitreje kot material, se pravi les. Nujna posledica zgoraj opisanih razmer je dejstvo, da bodo naši gozdovi poleg pridobitniške vloge stalno večali svoj pomen glede na drugotni pomen in vlogo.

Delež gozdnih površin je v Sloveniji velik, saj 36 % celotne njene površine pokrivajo gozdovi. 20 % narodnega dohodka Slovenije se oblikuje na področju gozdarstva in lesne industrije.

Na približno 30.000 hektarjev gozdnih površin naše občine se skupaj z lesno industrijo ustvarja okrog 40 % narodnega dohodka. Umestno je treba obravnati obe panogi skupaj, saj sta gozdarstvo in lesna industrija dosegla takšno stopnjo razvoja, ki terjata celovite rešitve; le take rešitve lahko pripeljejo obe panogi do najboljših gospodarskih rezultatov.

Poleg gospodarske vloge imajo gozdovi našega območja tudi izreden turistični in rekreacijski pomen, ki ga v splošnem opredeljuje načrt Severni Jadran, natančneje pa je turistični pomen

naših gozdov začrtan tudi v srednjeročnem programu razvoja turizma v občini Cerknica. Smo na mejnem področju Sredozemlja in celine, ob najpomembnejših prometnih žilah, zato je treba sekundarni vlogi naših kraško-notranjskih gozdov pripisovati še poseben pomen.

Na tem mestu je treba omeniti gozdove zasebnega sektorja in posebnosti, ki se s tem v zvezi pojavljajo. Delež zasebnih gozdov po površini je ogromen — 68 %, po donosih pa nesorazmerno manjši — 35 %. Eti v zasebnih gozdovih so v poprečju realizirani le s 60 do 70 %. Poglaviti vzrok za takšno stanje je nedvomno neusklajeno tržišče za gozdne sortimente, struktura (starostna in socialna) gozdnih posestnikov in zopet skokovita rast proizvodnih stroškov.

Značilnosti gozdarstva v sedanjem trenutku bi lahko opredelili takole:

- neusklajeno razmerje med donosi in hitro rastočimi proizvodnimi stroški;
- akumulativnost panoge pada;
- neurejeni tržni odnosi;
- pomanjkanje delovne sile.

Rešitve oziroma poti, ki naj pripeljejo obe panogi v boljše stanje, pa bi bile:

- dozorelo je spoznanje, da je treba vprašanje gozdarske in lesne industrije reševati skupaj;
- integracijski procesi na osnovi usklajenih konceptov razvojnih programov obeh panog;
- skupne naložbe naj rešujejo obojestranske težave: pomanjkanje delovne sile v gozdarstvu in modernizacijo primarne proizvodnje (centralna skladišča);
- skupno iskanje tehnoloških rešitev (mehanizacija v gozdarstvu, koncentrirano beljenje hlodovine);
- pospešene naložbe v gozdove (od l. 1972 do 1983 52 kilometrov gozdnih cest na območju občine Cerknica) in s tem zagotoviti realizacijo etatov zasebnega sektorja;
- integracijska gibanja na osnovi ustavnih dopolnil (predvsem za urejanje razmer zasebnega sektorja);
- odpirati naše gozdove turizmu in dati delovnemu človeku možnost za življenje v urejenem okolju;
- stopnjavati splošno koristne funkcije gozdov in njihov splošni družbeni pomen;
- zagotoviti trajnost gozdne proizvodnje-preskrbo lesne industrije s surovinami.

F. Vengust

Racionalizacija pri razrezu plošč

Krojne karte za razrez standardnih dimenzij ivernih plošč (pa tudi ostalih plošč) na zahtevane dimenzije sestavnih delov izdelka so nam zvečine vsem znane. V praksi pa so se uveljavile tako, da jih danes srečamo v vsaki boljše organizirani proizvodnji. Sistematično izdelovanje krojnih kart pa ima cilj predvsem v:

1. boljšem izkoriščanju surovin,
2. boljšem izkoriščanju stroja (faktor je ugoden, če je večji od 0,8),
3. krajših pripravljalnih zaključnih časov (če imamo programirani stroj, dela praktično brez Tpz, ker se le-ta sestoji samo v zamenjavi programske kartice),
4. tehničnem normiranju časa.

Vse do rekonstrukcije v Tovarni pohištva Cerknica so se z vprašanjem izkoriščanja plošč ukvarjali v glavnem inštruktorji oziroma glavni delavci v oddelku razreza plošč. Kakšno izkoriščanje so dosegli, pa je bilo neposredno odvisno od njih. Z nabavo nove avtomatske formatne krožne žage za razrez plošč pa je to funkcijo v celoti prevzel tehnolog omenjenega oddelka. Kakšno izkoriščanje bomo dosegli pri razrezu plošč, ni več skrb inštruktorja oziroma delavca pri stroju, temveč tehnologa (izkoriščanje se danes giblje od 95 do 98 %). Ravno tako je sedaj kapaciteta stroja prepuščena tehnologu oziroma njegovim kombinacijam na krojni karti.

Pri uvedbi dispo sistema za vodenje proizvodnje oddelka razreza plošč nismo vključili v sistem. To pa zato, ker so naši strokovnjaki menili, da se z izkoriščanjem surovin po omenjenem sistemu ne ukvarja nihče na zahodu — od koder smo sistem tudi prenesli. Zato so v tem oddelku ostali kolektivni normativni dela vse do nedavnega. Ker pa delavci za svoje delo niso bili posamično nagrajeni, je bil učinek dela neprimerno manjši kot bi bil sicer. Z uvedbo DISPO sistema oziroma individualnih normativov se je obseg dela v ekonomski enoti povečal za okrog 20 %, saj smo v celoti ukinili tretjo izmeno. Zaradi usklajevanja normativov dela, in morebitnih organizacijskih sprememb smo izvedli trimesečno poizkusno proizvodnjo po omenjenem sistemu. Osebni dohodki delavcev pa bodo za april v celoti izplačani po individualnih zapisnikih.

Ročno izdelovanje krojnih kart je bilo osemurno vsakodnevno delo tehnologa in mu ni ostalo časa za reševanje drugih organizacijskih vprašanj. Prav tako pa je izdelovanje krojnih kart za vsak delovni nalog umsko zelo naporno in odgovorno. Odgovorno predvsem zato, ker mora izkoristiti vse svoje veščine, da bo dobil najboljši izkoristek. Ker pa človek temu ni vedno kos in se nikoli ne ve, ali so uporabljene vse mogoče rešitve krojenja, smo z obdelavo teh podatkov na elektronskem računalniku z ustreznim programom dosegli boljši rezultat.

Da je to res, lahko vidimo že iz prvih rezultatov, ki smo jih dobili za program Barbara v 13. 14. in 15. seriji. Izkoristek smo

izboljšali za 2 %, kar bi letno znašalo za 45.000.000 starih dinarjev pri tem materialu.

Pri iskanju odgovora na vprašanje, kako delati, da bo delo opravljeno najugodnejše, je največkrat ovira množica podatkov in možnih rezultatov, izračunanih iz njih. Odvisnosti med temi podatki se dajo navadno izraziti z matematičnimi odnosi. Največkrat zadoščajo linearni matematični odnosi; računanje rešitev zanje pa je naloga linearnega programiranja. Možnih rešitev je več. Vsaka rešitev pomeni enega od možnih načinov dela in se imenuje program. Le delo pod najboljšimi pogoji pa daje najugodnejše rezultate, kar smo dosegli z obdelavo podatkov na računalniku. Delo v celoti še ni končano, vendar mislim, da bo do konca poslovnega leta.

F. Hrstnik

Napotki za športne neribiče

Prvomajski prazniki so tik pred nami. Postala je že tradicija, da jih preživimo v naravi. Letos sicer slabo kaže, morda pa bo vreme le začelo kazati svoj pomladanski obraz.

Morda bo kdo, ki sicer ni član ribiške družine, želel ob potoku ali na jezeru poizkusiti srečo z namakanjem trnka.

Zato posredujemo cenik enodnevnih turističnih lovne karte za področje ribiške družine Cerknica.

S prvim aprilom je bil odprt lov na postrvi, ki traja vse do tridesetega septembra. Za domačega gosta je enodnevna karta 40 din, tujec pa bo moral odšteti

kar 80 din. Dovoljeno je ujeti tri postrvi, velike najmanj 26 cm.

S prvim majem je odprta sezona lova na ščuke, ki traja vse do enaintridesetega januarja prihodnje leto. Enodnevna karta za domačega gosta je 30 din, za tujega pa 60 din. Dovoljen je ulov ene ščuke, velike najmanj 50 centimetrov.

V vodah ribiške družine je na turistično karto lahko odloviti še: pet klenov brez mere, tri krape, najmanj 25 centimetrov in tri linje velike najmanj 20 centimetrov.

Ribolovne karte lahko dobite na naslovih: SAP Cerknica, Mikše Alojz, Loško 16. in Klančar Franc, Dolenje jezero. Š. B.

NAŠE MALO MESTO

Poleg mnogih legalnih in ilegalnih smetišč našega malega mesta je, kot kaže, začelo obratovati še eno. Na pešpoti od kegljišča proti Slivnici je nekakšna zbirka kot kažipot popotnikom ali slučajnim turistom, ki želijo peš na Slivnico.

Ce pa posamezniku zaide pogled v grmovje za bazenom, bo videl še mrtvega psa bele barve in rjavih ušes. Gospodar ga je pred smrtno obsodbo privezal z debelim električnim kablom za drevo. Zdi se, da imajo posamezniki kaj malo smisla za »humanizem« in estetiko.

— 0 —

Po dobro naštudiranih ukrepih je končno le odstopila konku-

renčna stranka na trgu našega malega mesta. Gospodinje menijo, da je za nekoga spet vse dobro in po starem.

— 0 —

Pred leti so posamezni vneti ljubitelji planin zbirali prijave za vpis v planinsko društvo našega mesta. Baje to društvo dobiva tudi redne dotacije za svoje delo. Občani se sprašujejo, kje trenutno njegovi člani delujejo.

Precej občanov, ki niso rojeni Notranjci, ne poznajo dodobra pešpoti na Slivnico. Zato lepo prosimo naše vrle planince, da bi sedaj, pred sezono markirali pot tako, da bo vidna vsakomur.

Gremono na lesarijado

Zdaj gre zares. Lesarijada nam pravzaprav pokaže, kako hitro mine leto. Športniki lesne industrije Slovenije, ki so si v Cerknici lani junija rekli na svidenje, bodo 27. in 28. aprila spet pomerili svoje moči in športno znanje.

Tokrat v Novi Gorici.

Vsakokratne prireditelje posebno veseli, da se zdaj gotovo že tradicionalnih športnih iger udeleži vsako leto večje število ekip in podjetij. Več o številkah bomo poročali v reportaži v majskem Obzorniku. Danes pa si oglejmo, kakšna bo udeležba BRESTA.

Odbor za šport in rekreacijo je prijavil ekipe za vse panoge. Tako bodo moški tekmovali v balinanju, kegljanju, malem nogometu, odbojki, streljanju in šahu, ženske pa v istih panogah, razen v balinanju in v malem nogometu.

Ekipa niso slabo pripravljene, vendar napovedati kakršno koli uvrstitev je namreč tvegano. Slaba napoved ruši moralo, dobra

je včasih zanesnjaška in nerealna. Ugotovimo lahko le, da so vodje ekip žrtvovali precej prostega časa in skupaj s člani ekip z veliko napetostjo čakajo na »spopade« z »nasprotnikom«, za katerega nikoli ne veš, kako močan je.

Mnoge ekipe so imele zelo slabe pogoje za treniranje, zlasti odbojkarji in odbojkarice, ki so trenirali prav v Novi vasi. Res se kar malo čudno sliši, da je tolikšen kraj, kot je Cerknica, brez ustrezne telovadnice. Nič bolje se ni godilo balinarjem, ki so zaradi vremenskih razmer mnogokrat ob treningu, za katerega so se dogovorili. Pa tudi igranje nogometa po aprilskem snegu ni ravno prijetno.

Ce bi lahko ugotavljali, da se vse več zaposlenih v podjetju zanima za šport oziroma za športno rekreacijo in da gre »v boj za barve BRESTA« na LESARIJADO komaj kaka polovica tistih, ki si to zaslužijo.

Nekatera tekmovanja v Novi Gorici se bodo pričela zaradi velikega števila ekip že v petek 27. aprila.

Svečana otvoritev in večina tekmovanj pa bo naslednji dan, vse do šestih zvečer.

Tiščimo v teh urah pesti za naše tekmovalce!

Z. Zabukovec

FILMI V MAJU

1. maja ob 16. in 20. uri — ameriški film **TEXAS JE ONKRAJ REKE**; western. V glavnih vlogah Dean Martin in Alain Delon.
2. maja ob 16. in 20. uri — slovenski film **VESNA**; priljubljena komedija. V glavnih vlogah Metka Gabrijelčič in Franek Trefalt.
3. maja ob 20. uri — francoski film **NEVIDNI SOVRAŽNIK**; kriminalka. V glavni vlogi Jean Marais.
5. maja ob 20. uri — jugoslovanski film **ŽIVETI NAVKLJUB**; drama. V glavni vlogi Vladimir Popović.
6. maja ob 16. in 20. uri — nemški film **VOLKODLAKI PROTI VAMPIRJE**; Grozljivka. V glavni vlogi Paul Naschy.
7. maja ob 18. za mladino in ob 20. uri — ameriški film **STAN IN OLIO — MOJSTRA SKAZE**; Komedija.
10. maja ob 20. uri — ameriški film **ČAKMUL MAŠČEVALEC**; western. V glavni vlogi L. Mann.
12. maja ob 20. uri — francoski film **UMRETI OD LJUBEZNI**; drama. V glavni vlogi Annie Girardot.
13. maja ob 16. in 20. uri — francoski film **AVANTURA JE AVANTURA**; pustolovski film. V glavnih vlogah Lino Ventura in Johny Holliday.
14. maja ob 20. uri — ameriški film **OBRISI SOLZE, OČKA**; drama. V glavnih vlogah William Holden in Virna Lisi.
17. maja ob 20. uri — francoski film **BARBARA**; kriminalka. V glavni vlogi Jean Luis Trintignant.
19. maja ob 20. uri — ameriški film **LJUBEZENSKI SESTANEK**; drama. V glavni vlogi Omar Shariff.
20. maja ob 16. in 20. uri — ameriški film **REVOLVERJI SEDMORICE VELIČASTNIH**; western. V glavni vlogi George Kennedy.
21. maja ob 20. uri — nemški film **HOTEL Z RDEČO SVETILKO**; kriminalka. V glavni vlogi Curd Jürgens.
24. maja ob 20. uri — nemški film **INSPEKTOR PERAK**; pustolovski film. V glavni vlogi Horst Tappert.
26. maja ob 20. uri — japonski film **TIHOTAPCI ZLATA**; kriminalka. V glavni vlogi Akira Takarada.
27. maja ob 16. in 20. uri — španski film **ZVEZDA VARIETEJA**; drama. V glavni vlogi Sarita Montiel.
28. maja ob 20. uri — ameriški film **PREGON ZA 100.000 DOLARJEV**; western. V glavni vlogi Johnny Garco.
31. maja ob 20. uri — francoski film **VSTOPNICA ZA PEKEL**; kriminalka. V glavni vlogi Jean Claude Bouillon.

IZ KAMNIKA BREZ POKALA

14. aprila je bilo že četrto srečanje športnikov Kovinoplastike, Titana iz Kamnika in Bresta. Ponovno so se pomerili za prehodni pokal, ki so si ga lani pridobile naše ekipe. Tekmovali so šahisti, igralci namiznega tenisa, strelci in strelke.

Tokrat so iz vseh treh disciplin bile že tretjič najboljše ekipe Titana in tako dobile v trajno last prehodni pokal. Brestove ekipe so bile v častni sredini druge in Kovinoplastika tretja.

S. Bogovič

Voda je, vode ni!

Eno izmed najbolj občutljivih vprašanj in kamen spotike med občani je nedvomno preskrba z vodo. Da bi se nekoliko bolje seznanili s tem vprašanjem, vam bomo prikazali nekatera objektivna dejstva, zakaj večkrat zmanjka vode na cerkniškem in rakovškem območju.

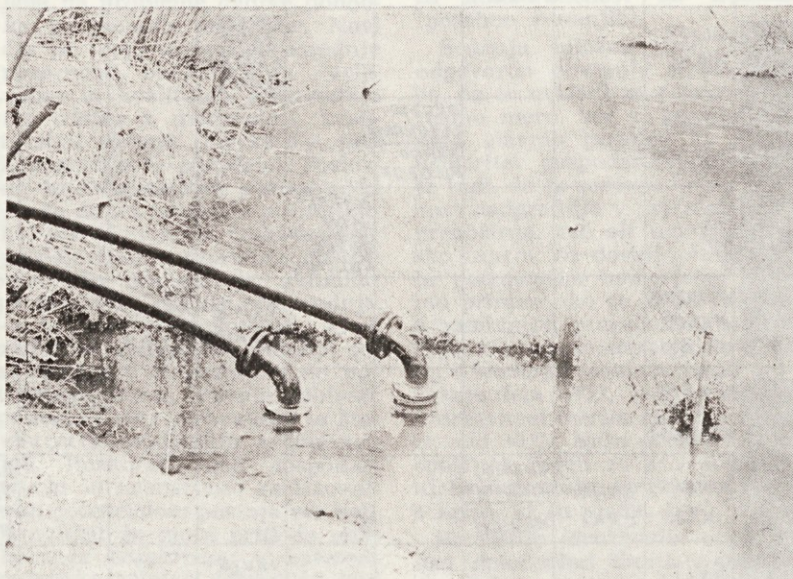
Dotok vode iz zajetja v Podslivnici je iz leta v leto manjši, ker so cevi iztrošene in po njih pri teče le še tretjina zajete količine vode, ostala pa se izgubi. Ker potrošnja vode vsak dan narašča, so že pred leti zgradili črpališče vode iz Cerkniščice pri Krajčevi žagi. To črpališče pa daje vodc le tedaj, kadar je elektrika. Čim zmanjka električnega toka, se takoj izprazni rezervoar nad cesto proti Begunjam in tedaj zmanjka vode najprej v višje ležečih naseljih in blokih, kmalu

nato pa tudi drugod. Ko pride električni tok, se črpalke avtomatično vključijo. Preden pa se napolni rezervoar in celotno vodovodno omrežje, traja najmanj tri ure.

Vedno večja potrošnja vode in pa njena kakovost sta narekovala rekonstrukcijo vodovoda, ki traja sedaj že tretje leto. Glavni cevovodi so bili v tem času izdelani od Unca do rezervoarja v Cerknici in okrog 1500 metrov od rezervoarja proti zajetju v smeri Podslivnice. V letošnjem programu pa je dokončati glavni cevovod do Podslivnice.

Dosedanja dela tečejo po načrtu in lahko pričakujemo, da bo mo konec letošnjeg leta lahko odprli pipe, iz katerih bo priteklo dovolj čiste vode.

F. Tavželj

Zajetje vode v Cerkniščnici

Študentje o študentskem minimumu

Štiri leta nazaj je bil študentski minimum 640 dinarjev. Kakšna je danes? Izvršni odbor Skupnosti študentov ljubljanskih visokošolskih zavodov je napravil anketo o osnovnih življenjskih stroških študenta v Ljubljani. Cena študija, če to lahko tak imenujemo, je po tej anketi 1 240 dinarjev.

To je bila pravzaprav tudi glavna tema na aprilski konferenci Notranjskega študentskega kluba. Študentje so menili, da je anketa povsem stvarna in sklenili, da bodo skušali enotno vplivati na povišanje štipendij. Teh 1.240 dinarjev je tako rekoč temeljni pogoj za reden in uspe-

šen študij. Če pa je uspešen študent, je uspešna tudi naložba štipenditorja oziroma družbe v študenta — prihodnjega strokovnjaka.

Druga pomembna točka pa je bila razprava o stališču študentov do graditve spominskega doma borcev in mladine v Kumrovcu. Večinsko mnenje ljubljanskih študentov je namreč, da je naložba v sedanji gospodarski situaciji nesmotna. Tak odnos do graditve palače v Kumrovcu (kot spominski dom imenujemo študentje) ima tudi Notranjski študentski klub.

J. Kranjc

Za nove ceste pričakujemo tudi boljše usluge

Izdelan je nov cenik za plačilo prispevka za varstvo otrok v Vzgojno varstveni ustanovi Cerknica in je že posredovan staršem. Cene uslug so v Starem trgu in na Rakeku že spremenili, v Cerknici pa bodo začeli obračunovati po novih cenah s 1. majem 1973. V tem predlogu so nove diferencirane cene in bodo prispevek staršev izračunavali po njihovi finančni zmogljivosti.

Pravilno je, da bodo cene diferencirane glede na zmogljivosti staršev, saj imajo nekateri večje finančne možnosti kot drugi.

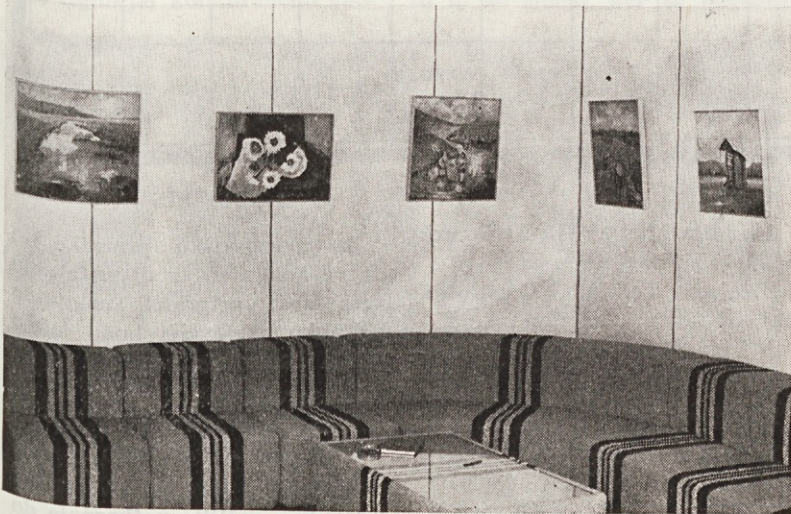
Te spremembe nujno narekujejo sedanje razmere, saj so ekonomske cene vseh uslug zelo visoke. Kljub povišanemu prispevku pa bo morala temeljna izobraževalna skupnost Cerknica še naprej dotirati nepokriti del.

Ker pa bodo starši prispevali več, bodo upravičeno tudi več zahtevali. Zahtevali bodo boljše kvaliteto varstva in vzgoje. Že sedaj so se pojavljale želje, da bi vzgojitelji bolje nadzorovali otroke, ali so pripravljeni za šolo in ali imajo domače naloge, saj so starši včasih preobremenjeni z delom.

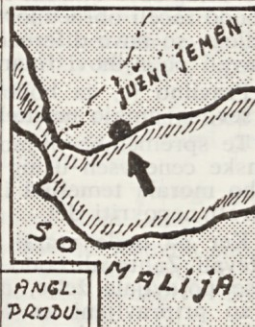
Zavedati se moramo, da sta vzgoja otroka v družinskem okolju in vzgoja v varstvu povezani in da le del krivde lahko pade na vzgojitelje. Če je otrok neposlušen doma, potem si lahko mislimo, da je tak tudi v vrtcu; eni so bolj, drugi manj razvajeni in zato ne smemo gledati na vrtec skozi prizmo svojega otroka.

Starši si želijo skupnega sestanka. Na tem sestanku bi se odkrito pogovorili o željah in potrebah staršev oziroma otrok. Najti moramo skupno pot, da bo vzgoja naših otrok skladna z naprednimi idejami.

S. Mekinda

Salon pohištva v Cerknici nadaljuje s svojim kulturnim poslanstvom. V aprilu razstavlja svoja olja izvirni slikar Slavc Mikše. Motivi: domača pokrajina in tihožitja

	LESNI KOMBINAT NA NOTRANJSKEM		PREPROST PLUG	MENIČNI POROK	SKLAD. (OSKAR)	ITAL. POROČ. AGENCIJA	STARO RIMSKE	TROJKA V KARTAH	KRMNA RASTLINA (MIN.)	ZALEGA IKER	GRŠKA ČRKA	HEROJNA LUKSEMBURG	IGRALEC TOVORNIK	
	DEL OBRAZA						TROVE-SLACA							
	NIVO						VODJA ZAVODA							
	5.ČRKA						KRANJ							
	ZAČIMBA ŠIROKA ULICA				KEMIČ. ELEM. (AS)					PREFEKČAS	TRPEK			FRAN. PISATELJICA
	RUSKI SKLADATEL (IGOR)	IZOBEŠENA PAROLA	POLOŽAJ PRI SAHU					SESTAVIL KRAŠ	VAS PRI LJUBLJ. VESTA OBLAKA		TUJE M.IME			
	AVTOM. OZNAKA SPLITA		RUDI VALENC. FR. PIS. (CLAUDE)					MESTO VŠBODURO od DELNIC					TURŠKI GOSPOD FRANK	
	PISEC ZAKLADA SIERA MADRE							TONA	ERBIJ HERCEGOVEC				DOLG. SUKNJIČ BISTA VATA	
ZGODNJE VINO								REKA V ZRN				IZRALEC (GARON) ITAL. PESNIK		
MALO-KRVNEŽ								PAD						IDA KRAVA-NJA
PUNT, UPOR					MESTO V MAH. ROMUNIA	BESTO-NEC	SMEROKAZI 4.ČRKA DELNICA							
ISTRATI PANAIT			LOVSKI PES TOVARNA KOLES					RANER	SRBSKO Ž.IME	POLMER	KING COLE ZEMLJE-VIDI			DOLŽIN. MERA OPOJ
OBABA. Izidij. EPA				GORA CAROV-NIC	UMETNOST (LAT.) TOVARNA V ČRNUČ.		GEOM. LIK						EGIP. BOG ŠIK	
PTICE TATICE					LATINSKI VEŽNIK ZENIM TIROM		INČE ANGL. CASOPIS			PAKOP-STAVKA GRAJA				
NEMŠKI PEVKI (SESTRI)						REKA TAMIS V ROMUN. CEPEC						KEMIČ. ELEM. (TI)		
POLITIČ. IZSELI-TEV								IZRAEL. LUKA FRANC. REKA				VETER (GRKO) LETALO		
PRISTANIŠČE NA FORMOZI					GLAZURA SULTAN. UKAZI			ŽUŽEL-KA TRAKT				VRESTA PREPRAG	IGRALKA	
	ULITE ČRKE						SOUDELEŽENA EDVARD GRIEG						JAPON. DRŽAVNIK (EISAKU)	
	IRIDIJ					ORODJE ZA SEKANJE FRANA. FILOZOOF				NEZNAN-KA (X) PIKER				
	KALIJ						NAPAL-KOV TURŠKI SULTAN			STEZE GL. MESTO ČRŠKE				
	NIZOZEH. MESTO (SIR)						PRITR-DILNICA	SKAL-NIAK REKA V ANGLIJI					ANGL. PRODU-CENT	
	ČILSKI PISAT. (PABLO)							GRŠKO PODZEMJE NAPLJ-ČILO				NOGOMET. DINAMA ČEŠKI "DA"		
	OPREMA: KRAŠ	ENAKI CRKI	RAZŠIRJ. RASTLINA MEDICA					RIŽEVO ŽGANJE ITA RINA					M.IME LANTAN	
	SVIT						IZVIR-NEE VAT							
	ITALIJA												MOZOLJ VOST	

OBCINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V KEGLJANJU

13. in 14. aprila je bilo I. občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju (ekipno in posamezno v ženski in moški konkurenci).

Prijavljenih je bilo 5 ženskih in 19 moških ekip.

Uvrstitev moških ekip:

1. Kovinoplastika Lož	2431
2. Gradišče Cerknica	2391
3. BREST Koord. odbor	2373

Uvrstitev ostalih Brestovih ekip:

4. TP Cerknica	2355
7. SKS Cerknica	2259
12. TP Martinjak	2171
13. TP Stari trg	2115
14. TLI Stari trg	2087

Ženske ekipno:

1. BREST Koord. odb.	1415
2. SKS Cerknica	1282
3. TP Cerknica	1215

Med posamezniki so dosegli najboljše rezultate:

Ženske:

1. Lidija Mlakar (Brest koord. odbor) 366 kegljev
2. Dragica Poklika (Brest koord. odbor) 357 kegljev
3. Ema Male (Brest SKS) 356 kegljev

Moški:

1. Jože Juvančič (Kovinoplastika Lož) 432 kegljev
2. Slavko Tornič (KSP Cerknica) 423 kegljev
3. Jože Bavdek (SGP Gradišče) 423 kegljev

RAZPIS

Za prvomajske praznike in dneve kolektivnega dopusta smo vam spet pripravili nagradno križanko. Reševalci bodo lahko dobili naslednje nagrade:

1. nagrada 100 din
2. nagrada 50 din
3. 10 nagrad po 20 din

Rešitve z oznako »Nagradna križanka« pošljite najkasneje do 22. maja v splošni sektor.

Želimo vam obilo razvedrila, pri žrebanju pa čim več sreče!

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Božo LEVEC. Uredniški odbor: Tone KEBE, Božo LEVEC, Tone LOVKO, Franc MLAKAR, Stanka MEKINDA, Danilo MLINAR, Ivan NAJGER, Alojz OTONICAR, Janez PRAPROTNIK, Miha SEPEC, Ivan ŠKRABEC in Zdravko ZABUKOVEC. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.